

אספרה שמך לאחי

• ה' אייר תשפ"ה •

פנינים בפרשת השבוע

תזריע-מצורע

אשה כי תזריע וילדה זכר

אמרו 'חכמינו ז"ל לפני שהתינוק נולד, מלמדים אותו כל התורה כלה, וכשיוצא לאור העולם, בא מלאך וסטר על פיו, ומשכיח ממנו את כל מה שלמד, ויש לשאל, אם סוברים והוא שוכח, מה הענין שמלמדים אותו, ובאר הגאון רבי אליהו מוילנא, כי טוב מאד עשה השם בהשגחתו יתברך, ללמד להאדם כל התורה כלה, טרם יצא לעולם השפל, מלא הבל וריק ותהו, שאלולי פה, לא היה האדם מסגל להשיג ולקלט, רוחניות התורה וקדושתה ואצילותה, והיה נמנע מלהשיג עמקי סודותיה, ולכן מלמדין אותו כל התורה כלה טרם בואו לעולם, כשעדין אינו מלכלך בחטא ויכול להשיגה ואחר כך כשלומד עמו בעולם הזה, נשמתו נזכרת מה שלמד כבר, וקל לה להשיגה כי נזכר האדם מה שלמד כבר

ספרים, נטלתי משניות כלים, והילד ידע הכל על פה ידעתי שזה פלא גדול שאין כמוהו הלכנו אל תלמידי חכמים גדולים ורבנים ובחנו אותו וידע את כל התורה כלה בעל פה, ש"ס בבלי, וירושלמי, וכל מיני ספרים קדושים הכל על פה.

למשל אם אחד היה מתחיל לפניו הכל שוחטין במסכת חלין היה הילד אומר שחטתן כשרה וכך ממשיך את הגמ', אם אתה אומר לו מסכת זבחים; כל הזבחים! הוא ממשיך; שזבחתי שלא לשמן כשרים, כל הש"ס מה שאתה אומר לו הוא ממשיך את הקטע הבא כמו ט"פ, פנראה הוא לא שכח שום דבר מכל התורה שלמד אותו המלאך לפני שנולד, כמו שאמרו חז"ל מלמדיו אותו כל התורה כלה, וכנראה הילד הזה שכח המלאך לסטר אותו

והנה כאשר התפרסם ספור זה ברבים, שמע על כך אחד מראשי הישיבות בחוץ לארץ והתקשה להאמין, ובכן שלח מכתב אל הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל שהיה גר אז בבני ברק וכתב: קשה לי להאמין לספור הזה, מה? יכול להיות שפולאן ישכח לסטר ילד מישראל? ואם אכן וזה פכה, כדאי להראות את זה לכל העולם, אם יש דבר כזה תפרסמו את הדבר, נביא את הילד פה לאמריקה, ונראה לפרסם את זה לעין כל, ובזה תתברר אמתת התורה לכל העולם, יש הוכחה ברורה, ילד קטן שיידע את כל התורה כלה! איפה נשמע דבר כזה? זה יהיה פלא! כל העולם יחזר בתשובה! השיב לי הגאון ר' יחזקאל במכתב, וכן כתב: העבדא היא אמת, בתי וחתני, גרים סמוך שתי דירות לאותה משפחה, בתי ראתה את הדבר וספרה לי אודותיו, וכבר חשבת לילך בעצמי לראות את זה הפלא אמנם חזרתי בי, שמעתי לבת שלי, ואני מאמין לבת! כי מה שעלה לי ברעיוני לראות בעצמי, זה עצת יצר הרע, כי כל יסוד האמונה שלנו, זה; אבותינו ספרו לנו! איך אנחנו יודעים על מעמד הר סיני ויצאת מצרים, יש לנו מסורת מדור לדור, אולי נגיד; שמה אבותינו שקרו? חלילה! יש לנו אמונה, אבותינו אמרו אז אני מאמין, הם נאמנים! דבר שנשמע מאדם בר סמכא די להאמין, ואם אני אעז את פני לומר שאני מסתפק ואני רוצה לראות בעצמי, יוכח שהאמונה היא לא ברורה אצלי, אני מעז את מוחי נגד מסורת אבותינו, וכל עצם הרעיון ללכת לראות, היה מוזר לי, ולכן מנעתי את עצמי מללכת לראות, בכל אופן ראיתי שגם תלמידי חכמים נוספים מעידים שראו את זה כמו עיניהם, זהו דבר שאי אפשר להכחיש אותו.

מעשה שהיה

מפרסם מה שהיה² פה בארץ הקדש בשנת תשט"ו בילד בן ארבע שנים שהיה אומר על פה בש"ס וראשונים ז"ל דברים שלא שמעתי אצנו בגלגול זה כלל, ומעשה שהיה כך היה היה ילד קטן ממשפחת חסידי בעלז שאמרו עליו שיידע את כל התורה כלה על פה, ואמרו, שבכל מקום בש"ס שהתחילו באיזה מימרא, הילד היה ממשיך ומסיים אותה, וכן מספר הגה"ח רבי חיים אליהו שטרנברג זצ"ל הראשון שעמד על התופעה; מנהגי היה בכל שביע לבחן את הילדים, על החמר שלמדו כל השבוע, ביניהם היה מיידענו הילד, אז ילד ככל הילדים, יום אחד הבחנתי בתפלת מנחה, כי הילד שולט על פה בכל התפלה, מעבר ליכלת בני גילו הפתעתי מאוד אף עדין סברתי לתמי כי אולי השקיע בו אביו ואין פאן משהו יוצא דפן אלא שבכל שביע בחנתי על החמר הנלמד בתלמוד תורה, יום אחד בחנתי ילד אחד והילד המדבר עמד סמוך אליו, ענה ואמר לי את כל הפסוקים בעל פה, נצבתי משתומם, ושאלתיו אם הוא יודע יותר והוא הפליג בידיעתו עד סוף הפרשה בעל פה, בחנתי אותו על פרוש רש"י וידע היטב בעל פה כל מה ששאלתי, הזדעזעתי מאוד ופחד גדול אחזני, בארון הספרים בבית הפנסת היו מנחים אי אלו

1. נדה ל: ובפתחי נדה לרבי בצלאל רנשבורג בשם הגר"א
2. חיי עולם להסטיפלער סוף פרק י"ב, ונצננת המן פכ"א

גם ספר של אביו ה"ה ספר 'ידות אפרים' והנה למרבה התדהמה מיד כשהתחילו לקרוא לפניו מהספר ידות אפרים המשיך הילד ואמר כעשר מלים מהדברים הכתובים בספר ידות אפרים, שמוחתו של הר"ר יוסף אריה ה' באפן שאין לתאר והדברים מעידים בפני עצמן שספר ידות אפרים הוא תורה ה' אשר המלאך מלמדו לכל ילד במעי אמו

משהציתי ספור זה בפני אחד מגדולי התורה אשר בירושלים עיה"ק הגיב שמזה רואים שמלמדיו את הילד במעי אמו כל התורה כלה ואפילו דברים שחברו אחרוני האחרונים אבל אנו הבאנו עבדא זו להביא פעין הספמה משמאי לספר הנ"ל

ספור - וביום השמיני ימול בשר ערלתו

הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל היה קורא מדי ערב שבת את פסוקי 'שיר השירים', ובעת הגיעו לפסוק 'הנה יפה רעיתי הנה יפה עיניו יונים, היה פורץ בבכי של התרגשות, ובהזדמנות נאותה באר את הענין, וכן ספר, בעברי כהנתי כרב ברוסיה. באותם הימים הקומוניזם שלט בכפה, ורדיפות היהודים היו מעשים שבכל יום. בלילה אחד חרפי ומשלג בשעות הקטנות של הלילה נשמעו דפיקות עזות על הדלת, מהרתי לפתח בחשש גדול, ומצאתי בפתח הדלת אדם שהיה נראה כגוי רוסי לכל דבר, חשבתי שמדבר באיש הבולשת ק.ג.ב., אף למרבה הפתעתי הלה פתח ואמר לי: יהודי אני, לפני שמונה ימים נולד לי בן, ובאתי לבקש מהרב למול אותו, בחשש מה נענתי לבקשתו, על אף שידעתי שהדבר אסור על פי החק הרוסי, ועתיד אני להענש קשות על כן, ואף חששתי מה מדת נכונות דבריו, אף הרצון לקדש שם שמים עלה על כלל. יצאתי עמו מביתי וזה הכניסני לרכבו ונסע לאחד משכונות היקרה של עשירי האזור, בבאנו לביתו הוא הכניסני לחדר בו שהה התינוק והותירני לבדי, ולאחר שסימתי למול את בנו, פניתי אליו אולי אשמע פתרון לחידה זו, ושאלתי: יואיל נא פבדו להסביר לי מה פשר רצונו זה שאמול את בנה, הרי אינך נראה כיהודי, ומה הסבה שהספמתי לספן את עצמך ואת תינוקך ואף אותי - במסירות נפש לקיים מצוות מלת בנה? הרי לפי הנראה אינך מתפנן לגדלו כיהודי? הביט בי היהודי ממשכות, והשיב בהתרגשות: נכון איני חי כיהודי, ואף איני מתפנן לשנות את ארחותי, ולא אגדל את בני כיהודי. אף רוצה אני שאם יחפץ בני אי פעם לשוב למוחשת אבותיו - תהא הדלת פתוחה בפניו, ויפיר את צור מחצבתו בחותם אות קדש שבבשרו

פרץ רבי חיים ברלין בבכי ואמר: 'הגמ' אומרת; שגזל אינו מתרחק מן השוכן יותר מחמשים אמה, פי אז לא יראהו. שלמה המלך אומר ב'שיר השירים' 'הנה יפה רעיתי הנה יפה עיניו יונים' - זהו יפיה של כנסת ישראל, הגם שחוטאים בניה, אינם מרחיקים למקום שלא יראו ממנו את הן, כן שתמיד יוכלו הגוזלים לשמור על קשר ולשוב לחיק אדם... סיים רבי חיים ברלין את ספורו ואמר: בכל ערב שב"ק כשקורא אני

המשן הספור; אבי הילד הטרד מכך מאוד, הביאו לפני האדמו"ר מבעלזא, שעשה לו איזשהו תקון לא נודע, השפיע ממנו הכל, והסערה שכחה, ושקעה בתהום הנשיה, הילד שב להיות ככל הילדים, חי בקרב בני גילו משלב כמותם בתלמוד תורה, וכן מספר רבי בן ציון גרוסמן שליט"א, פגשתי פעם את אביו של ילד הפלא החסיד רבי י' מ' זצ"ל ואמר לי אני יודע על מאות אנשים שהתחזקו והחלו להניח תפלין, בעקבות המעשה שהיה עם בני, פנראה היתה פונה עליונה משמים, כדי שהיה גלוי מוחשי של אמונה..

והנה עוד עדות שמשפך על המעשה הנ"ל שבדק את הענין מקרוב, ה"ה הרה"ח ר' חיים אריה שפיץ בן הגאון רבי מאיר שפיץ אב"ד בסטריץ ז"ל, וכן ספר; בהיות אשר התפרסם בעתונות החרדית במדינת אמריקה הספור אודות ילד הפלא הנ"ל הסעיר הדבר את נפשו של ר' חיים אריה שליט"א ורצה לנסע לא"י לראות את הדברים האלה מקרוב, ומאחר שנודע לו אשר שם משפחת הילד הוא "מנדל" בן הר"ר י' ושהם קרובי משפחת חותנתו (הלא היא סבתנו מרת מינקא פלדמן ע"ה בת הגאון הגדול רבנו יעקב פרגר בעל שאילת יעקב) חתן מרן המהר"מ שיק) שם לדרך פעמיו לבדק את הדבר מקרוב אי לכן הגיע ר' חיים אריה שליט"א לארץ ישראל ובהזדמנות אחת ספד שזה היה בזמן מלחמת סיני בשנת תשט"ו ומטרת בואו היה גם לשהות במחצית חמיו בזמן המלחמה כדי לחזק רוחם ומכיון ששניהם השתוקקו לראות את הפלא הזה בעיניו השתדל הר"ר חיים אריה שליט"א להביא את הילד לפגישה עם חמיו הרה"ח ר' יוסף אריה פלדמן זצ"ל הדבר לא היה קל כי משפחת הילד מסבות מובנות לא אפשרו לכל החפץ להתקרב לילד אבל בס"ד בזכות היותם קרובי משפחת הילד עלתה בידם והצליחו לשכנע את אבי הילד שיבוא עם הילד לפגישה עם הר"ר יוסף ז"ל בבית בנו ה"ה הר"ר מרדכי פלדמן ז"ל ברח' הקליר בירושלים.

אחר שהר"ר י' מנדל ז"ל אבי הילד הביא עמו את הילד כבן ארבע או חמש תחלה נתנו לילד משחקים במתנה כדי לחבב אותם עליו שיתרצה לענות להם אבל הילד היה קצת עצבני ולא רצה לשבת במקום אחד עד שהצליחו להביאו ליד חלון ואז התחיל הר"ר חיים אריה שליט"א לקרוא לפניו קצת חמש, והילד המשיך בעל פה את הפסוקים הבאים אחרי הפסוקים שקרא, הדברים חזרו על עצמם גם כשקראו לפני הילד קצת גמרא הילד המשיך בעל פה את דברי הגמרא בצורה ברורה אמנם היה נפר שהילד לא הבין את מה שאמר.

הר"ר יוסף אריה ז"ל התרגש מאד למראה הדברים אבל הר"ר חיים אריה שליט"א עדין חשב אולי זה מין 'טלפטיא' שהילד קורא המחשבה של זה העומד לפניו ולכן יודע את מה שרואה הקורא הכתוב לפניו, לכן רצה לנסות את הילד באפן אחר, הוציא עתון וקרא לפני הילד קטע מהעתון אבל הילד לא הגיב כלל ולא ידע להמשיך אות אחת, אח"כ בדקו את הילד בקריאת בעוד ספר וגם בזה המשיך הילד לקרא בעל פה.

פיון שפך רצה הר"ר יוסף אריה ז"ל לבדק אם הוא יודע

פסוק זה, חוזרים וצפים לנגד עיני הקורות אותי באותו היום, ולבי מלא עד גדות בהתרגשות, על יפיה של כנסת ישראל, עד שאיני עוזר בעצמי ופורץ בכבי של התרגשות.

זאת תהיה תורת המצרע

אמרנו חז"ל זאת תהיה תורת המוציא שם רע, שהמזדב לשון הרע לוקה בנגעים, ונעשה מצרע. ואז יצטרף לבא אל הכהן, והכהן יסגיר אותו שבוע שבועים, ואם לא יתרפא ישב בדד מחוץ למחנה, והכל בא עליו בעוון לשון הרע.

ובדרך רמז תרמז הפרשה⁴ על הגלות שאנו נמצאים בין הגוים, כי אמות העולם הם כמו צרעת לבני ישראל, והם שולטים בנו בעוון לשון הרע, וגם בגלות מצרים, לא נגאלו ממנה בני ישראל עד ששמרו על הפה, ולא היה בהם בעלי לשון הרע, וחטא זה הוא כל קו חמור ונורא, שאין דבר שמרחיק את האדם מהקדוש ברוך הוא כמו עוון לשון הרע, וזה מרמז בפסוק זאת תהיה תורת המצרע - שבני ישראל, שנצטרעו בצרעת אמות העולם שהם; נגעי בני אדם הטמאים, ביום טהרתו, ביום שיתטהר לשונו ודרכיו, והובא אל הכהן, שאם נשמר על הפה נתקרב אל ה' שנקרא כהן, ואז יצא ה' וילחם בגוים ויגאלנו מהגלות.

ואכן ה' יתברך זכה את דורנו בספר הנפלא של החפץ חיים על שמירת הלשון, ונעצם הלמוד בספר מעורר את האדם לחשב קצת לפני שמוציא את הדבור מהפה. אף כשאנו לומד ואינו יודע מה מתר ומה אסור לדבר, הרי צריך לרעד בכל דבור, מי יודע אם לא נכשל באסור דאורייתא, והרי כשאדם רוצה לאכל ואינו יודע איזה ברכה, אסור לו לאכל עד שילך אצל חכם ללמוד איזה ברכה צריך לברך על פי ההלכה [ואי אפשר לברך שהכל מספק, רק כשברר ויש מחלוקת וכדומה], ואם כן ההלכה באסור דרבנן, קל וחומר באסור דאורייתא, שאינו יכול לדבר, עד שילמד מה מתר ומה אסור.

ומי ששומר את עצמו שלא לדבר דברים האסורים נחשב לו כאלו עשה מצוה, שהרי אמרו חז"ל ישוב ולא עבר עברה נותנין לו שכר כעושה מצוה, ואמנם בכל שאר עברות אין נותנים שכר על מניעת העברה כעושה מצוה, רק כאשר בא לידי דבר עברה וכפה יצרו ולא עבר את העברה, אבל בפגם לשון הרע, בכל עת נחשב כבא דבר עברה לידי, כי הרי יש לו פה לדבר, ואינו מן הנמנע שלא ימצא איזה ענין לדבר דבר האסור, ואם הוא כופה יצרו ואינו פוגם לשונו נחשב לעושה מצוה.

מעשה שהיה ביהודי שנקלע בתקופת השואה לחג הסוכות בקהלה נדחת, ושח באזני הגה"צ רבי מיכאל דב ויסמנדל זצ"ל אודות שתי אפיזודות קטנות, שהיו שם, הראשונה התרחשה

בערב סוכות הכניסו לבית הכנסת ארגז עם אתרוגים וכל אחד מהמתפללים נגש והרים אתרוג הביט בו ולקחו, ללא הסתערות שמאפינת בדרך כלל בחירת אתרוגים. השניה התרחשה בחג הראשון של סוכות לפני התפלה נגשו לאחד המתפללים ובקשו ממנו שיגש לעמוד להיות שליח צבור לקריאת הלל, הגיב היהודי אני לא יכול לגשת לעמוד, אתמול נכשלתי בלשון הרע.

הגיב רבי מיכאל דב ואמר; אכן כן, באתרוג אפשר לצאת ידי חובה בשל חבר אתרוג אפשר לצאת בו ידי חובה גם אם הוא איננו כל כך מהדר, אבל "הפה" הפה חייב להיות שמור בקדשה יתרה בקצור שתי ההתרחשויות אינן אפיזודות אלא אנו שהתרחקנו מהישרות הטבעית של התורה הקדושה מתחסיים אליהן ככאלו! ...

העניות בזמננו במקום נגעים

והנה כל המוציא לשון הרע מפיו נדון בצרעת, ואל יפלא⁷ בעיניו על זה, שהרי אנו רואין, כמה אנשים מדברים לשון הרע ואין להם שום נגע. כי שקולה העניות כצרעת, כי על ידי שנצטרף לטובות בני אדם על ידי זה יוסר ממנו הגאוה שהיא על פי רב הסבה העקרית ללשון הרע.

הנגעים למוכת האדם

ויודע דכל מה שהקדוש ברוך הוא מעניש את האדם - הכל הוא לטובתו, כדי שינקה מעונותיו ולפעמים כדי שיעשה תשובה. ולכן בזמן שהיה מקדש קים והיה לנו כהן מטהר, אם נכשל אדם בעוון לשון הרע, היה הקדוש ברוך הוא מביא עליו ענש הנגעים, ואף גם זאת לא הביא עליו תכף על גופו רק על קורות ביתו, והיה צריך בעצמו לבוא אל הכהן ולומר לו, אשר נראה לו בבית כנגע. והיה אומר לו הכהן דברי מוסר וכבושים; בני, אין הנגעים באים אלא על לשון הרע וכו' כדי שישתדל על ידי זה לסור מהחטא. ואם לא שם לבו לזה, היה הקדוש ברוך הוא מענישו עוד יותר בענין זה.

ענש רודף ענש

ויודע שצרעת הבתים אינו ממנהגו וטבעו של עולם, אלא

4. אור החיים פרק יד פסוק ט

5. ר"ב מ"ב סקפ"ד

6. אהבת ישראל פרשת נח אות מ"ט ויעש נח

7. שמירת הלשון שער הזכירה פרק ו, ובספר הקנה עמוד ט"ו,

עוד שתהא דבוקה חלאת הזהמא הא בנפש, בודאי לא יבוא מנגע בהיכל ה' בגן עדן ויצטרף לשב בדד למעלה חוץ למחנה ישראל, שהוא מקום הקלפות והחצונים, אם לא עשה תשובה כראוי.

אות ופלא היה בישראל, כדי להזהירן מלשון הרע, שהמספר לשון הרע משתנות קורות ביתו, אם חזר בו יטהר הבית, אם עמד ברשעו עד שהתץ הבית משתנין כלי העור שבביתו, שהוא יושב ושוכב עליהן, אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו עד שישורפו משתנין הבגדים שעליו, אם חזר בו יטהרו ואם עמד ברשעו עד שישורפו משתנה עורו ויצטרע, ויהיה מבדל ומפרסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע,

מעשה שספר הגאון רבי משה פינשטיין ז"ל

בתחלת חרף תרפ"ב חלה אחד מבעלי הבתים ונפל למשכב במין חלי מזר, ולשונו התנפחה בפיו, כאשר הרגיש ששעתו מתקרבת שלח להודיע להגאון רבי משה פינשטיין ז"ל, ורבו הגיע לבקרו, בקש החולה להוציא כל איש מעליו וספר לרבנו את סבת חליו, וכה היו דבריו; שבוע קדם לכן בשבת פרשת וירא, דבר בהרחבה מענין בנותיו של לוט, וגנה אותם על שלא בושו במעשיהם והודיעו שבניהן נולדו להם מאביהם, ודבר עליהן בדרך ביזיון.

בלילה שלאחריו הופיעו בחלומי שתי נשים זקנות מאד, שראשן ופניהם מכסים, ואמרו; שהן בנות לוט, הן הוסיפו ואמרו לו; ששמעו את דבוריו ובאו מעולם האמת לענות לו, הן טענו ואמרו; שפנתם היתה לשם שמים, מאחר שיכולים בני אדם לומר, כיון שהן ממשפחת אברהם ונצלו בדרך גס מסדם, יאמרו אנשים גם כן שהיה כאן מעשה גס, ובניהם נולדו ללא אבא, וחלילה יצא מזה קלקול ליסוד דת חדשה כמו הנצרות, לכן כדי להקדים רפואה למכה, קראנו לבנים שנולדו עמון ומואב, להודיע שלכל ילוד אשה יש לולד תמיד אבא ואמא, שהם גם כן בשר ודם, וכל פונתנו בזה היתה לטובה, ולכן מה שגנה אותם ודבר עליהן בזלזול זה היה חטא, ויענש מדה כנגד מדה כהמרגלים, וישתרבב לשונו ותתנפח בחלי משנה וכן ימות, כשמים האיש לספר לפני הגאון את ספורו, הסב פניו לקיר ונפטר לעולמו.

רבנו ראה בקו ענין אמתי מאחר שההסבר נראה לו הסבר אמתי, ובכן למדים אנו ממעשה נורא זה כמה זהירות צריך לנקט כשמוציאים דבור אחד מהפה, ותמיד יש ללמד זכות על הזולת, ולא לדבר דברים מיתרים.

התועלת מהננעים

והיה תועלת גדול מזה הענש, כי בראותו את גדל ענשו וביזיונו, שהוא צריך לשב בדד מחוץ למחנה תמיד ואינו ראוי לבוא אף במחנה ישראל ומודיע תמיד את צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, ממילא היה נכנע מאד מעונו ומקבל עליו על להבא להזהר עוד מעון המור הזה ולפיס למי שדבר עליו. והקדוש ברוך הוא בחסדו שולח לו רפואה לצרעתו, והיה יוצא הפה אל מחוץ למחנה לראות אם נרפא הנגע, ולעשות לו ככל הסדר הכתוב שם בפרשה בענין ההזאה והגלות, ואחר כך היה מביא עליו את קרבנותיו;

והנה בבואו אחר כך אל ביתו, בראותו את החסד הגדול שעשה לו ה' יתברך, שרפא אותו מצרעתו, בודאי עשה כל מה שקבל עליו בהיותו מחוץ למחנה, ופיס לכל מי שדבר עליו לשון הרע. והנה על ידי כל זה נטהר לגמרי מזה הנגע וגם מזה העיון, כי על העבר נתפטר לו בענשו וביזיונו, ועל להבא היה נזהר מעצמו בכל כוחותיו שלא לבוא עוד לזה החטא;

הנה כל זה היה, בזמן שהיה המקדש קיים, מה שאין כן עתה, בעונותינו הרבים, שאין לנו לא מקדש ולא קרבנות ולא כהן מטהר, אם היה הקדוש ברוך הוא מביא את הנגעים על גופו, היה נשאר בטמאתו לעד, ולא היה אפשר לו להנקות מזה, על כן נשארה טמאת הנגע שבא על ידי חטא זה דבוקה רק בנפשו ואין בולטת על גופו מבחוץ.

על כן האדם המרגל בחטא זה, חס ושלום, צריך להתאונן תמיד על נפשו, כי אף שמחפה עליו הקדוש ברוך הוא בזה העולם ואינו מראה קלונו לכל, על כל פנים אחר פטירתו, שתצא הנפש מהגוף, תתגלה זהמת צרעתו לעיני הכל, וכל

8. רמב"ם טומאת צרעת פרק טז
9. אגרות משה חלק ח' עמוד 15